



## РУКОВОДСТВО СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ У ПОСЕТИ СЕВЕРНОБАЧКОМ ОКРУГУ

Доказ бриге српских радикала за овај регион су честе посете чланова Савезне и Републичке владе из редова наше странке.

Др Војислав Шешелј, председник СРС и потпредседник Републичке владе, гостовао је на "Супер ТВ", где је у директној емисији говорио о актуелној политичкој ситуацији у земљи и одговарао на бројна питања гледалаца. Посету Суботици др Шешелј искористио је и да разговара са члановима суботичког Окружног и Општинског одбора на састанку у страначким просторијама.

Александар Вучић, генерални секретар СРС и републички министар за информисање гостовао је на "Радио Бачка Топола". Након радио емисије посетио је бачко-тополске радикале у њиховим новим просторијама. Затим је уз присуство домаћина посетио фабрику намештаја "Уметност". Г-дин Вучић посетио је суботичке радикале и том приликом је разговарао са руководством Општинског одбора и упознао се са страначким активностима. Сусрет је искориштен и за разгледање града, у којем је био срдачно поздрављан од грађана.

Драган Тодоровић, председник Извршног одбора СРС и потпредседник у Републичкој влади, у својој радној посети одржао је састанак са суботичким радикалима. На проширеном састанку у којем су узели учешћа сви председници Месних одбора, осим актуелне политичке ситуације разматрана су организациона питања у самој странци.

Др Станко Студен, члан Извршног одбора СРС и заменик министра за пољопривреду, боравио је у више наврата у радним посетама предузећима овог региона: "Нова бразда" Ђурђин, "Равница" Бајмок, "Фиделинка" и "Агрокомбинат" Суботица. У оквиру ових посета имао је и запажену радио емисију на "Радио Бачка Топола" и јавну трибину у Малом Иђошу.



## У ОВОМ БРОЈУ :

- СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА У БАЧКОЈ ТОПОЛИ УСЕЛИЛА СЕ У СТРАНАЧКЕ ПРОСТОРИЈЕ
- ИНТЕРВЈУ СА СТЕВАНОМ ЦВИЈЕТИЋАНИНОМ ПРЕДСЕДНИКОМ ОПШТИНСКОГ ОДБОРА СРС БАЧКА ТОПОЛА



- ТОМИСЛАВ НИКОЛИЋ, ПОТПРЕДСЕДНИК САВЕЗНЕ ВЛАДЕ НА СУБОТИЧКОЈ ТЕЛЕВИЗИЈИ
- КОМУНАЛНЕ СЛИКЕ И (НЕ)ПРИЛИКЕ
- СРС НЕ ПРИХВАТА НИКАКВУ СЕЦЕСИЈУ. СМАТРА ДА НАЦИОНАЛНЕ МАЊИНЕ У СРЈ УЖИВАЈУ СВА ГРАЂАНСКА ПРАВА
- ИЗ АКТИВНОСТИ ОКРУЖНОГ ОДБОРА СРС СЕВЕРНОБАЧКОГ ОКРУГА
- ЗНАЧАЈ И СПЕЦИФИЧНОСТИ ПРЕДШКОЛСКОГ ВАСПИТАЊА И ОБРАЗОВАЊА
- ИЗ РАДА МЕСНИХ ОДБОРА

У посети код ...

председника Општинског Одбора Српске Радикалне Странке Бачка Топола г. Стевана Цвијетићанина

## СПОСОБНОСТ И ПАТРИОТИЗАМ НА ПРВОМ МЕСТУ

Отварајући нову рубрику "У посети код ..." посетили смо, не случајно, Општинску Организацију Српске Радикалне Странке у Бачкој Тополи и њеног председника г. Стевана Цвијетићанина.

Недавно је овај Општински Одбор СРС коначно, после осам година успешног рада и неколико безуспешних покушаја, добио своју просторију за рад у овој Општини. Неко ће да каже шта је ту чудно, али да ли је то баш тако, о томе г. Стеван Цвијетићанин има своје мишљење :

Дуги низ година српске радикале су овој Општини и у региону уопштено подцењивали, сматрајући да ми никада нећемо постати на овом терену политичка снага, где је пуно националних мањина, које су опет стално плашили нашим доласком на власт. Када су опет увидели раст популарности политике СРС покушавали су пристисцима, лажима и уценама да умање наш утицај у народу, што им наравно није успело. Зато и не треба да Вас чуди да странка која је несумњиво међу најјачим чиниоцима политике ове Општине и Округа тек сада добија просторије за рад, и то не као поклон већ као ствар за коју смо се жестоко борили. Нисмо наилазили на разумевање код локалних органа власти, који се као боре за демократију, а у ствари за личне интересе. Морам да похвалим помоћ од стране локалног предузећа "Уметност" и генералног директора г. Поповића који нам је помогао око опремања канцеларије.

Ви сте од скоро председник Општинског Одбора у Б. Тополи. Шта можете да истакнете као позитивне резултате за време Вашег мандата.

Председник сам постао на Скупштини Општинске организације 19.3.1999., значи у очи срамног напада НАТО злочинаца на нашу земљу. Свакако да смо највише своје енергије утрошили управо у циљу јачања одбрамбене моћи наше земље, онако како смо то ми могли, позивајући наше чланове и у опште грађане да се одазову мобилизацији, подржавајући борбу нашег народа за слободу. Свакако да нисмо сметнули са ума ни наш други патриотски задатак, јер смо ми управо искрене патриоте, а то је организационо и кадровско јачање наше Странке у Бачкој Тополи. Прва за период од непуних пет месеци примили смо преко шестдесет, махом младих и образованих људи, припадника свих националности. Формирали смо и нова два месна одбора и то на Зобнатици где имамо већ десетак чланова и, на шта сам посебно поносан, у Старој Моравици где имамо четрдесетак чланова.

Рекли сте да су претходном периоду буквално плашили припаднике националних мањина доласка српских радикала на власт. Како се Ви борите против тога на терену ?

Прво да Вам кажем да се ми против тога и не боримо на онај начин као пре, сматрамо да је то сад излишно јер је свимискреним патриотама и лојалним грађанима ове државе јасно да



немају зашто да се плаше радикала. Најбољи одговор на то је да су нам од четири месна одбора у самој Бачкој Тополи на челу два, као председници Мађари. Овом приликом би их и именовано, то су Ференц Вираг и Михаљ Тот. И сад Ви мени реците да ли ми сад посебно треба да се упињемо да докажемо како у овом случају Мађарима не прети никаква опасност од нас. Знам случај из нашег Општинског одбора у Суботици где поред Мађара имају и Буњевце као функционере.

Освојили смо на претходним изборима за локалне органе власт у Општинама Земун и Темерин, које су вишенационалне и у њима смо доказали да смо способна странка и да ни једном припаднику мањина не прилазимо као таквом, већ као пуноправном грађанину ове земље и у нашим очима сви су исти без обзира на верску, националну и чак и страначку припадност.

Успеси на изборима за Скупштину Републике Србије и изборима за председника Републике Србије изненадили су све аналитичаре изборних резултата у овом региону. Шта је по Вама било пресудно за тако добре резултате ?

Пре свега тимски рад и успеси у Општини Земун. Али, исто тако морам да нагласим да су ти резултати не изненадили већ запрепастили наше политичке неистомисљенике, који су од нас очекивали да играмо малу улогу у овом региону. Ми смо стрпљивим радом у тишини одрадили договорено и само нам је мало фалило да освојимо и други мандат за нашу странку и ми сад жалимо за пропуштеним. Ти су нас резултати учврстили као другу по снази странку у северној Бачкој. На нама је да у будућем периоду оправдамо стечену позицију и још је више ојачамо како организационо тако и кадровски што сматрам да неће бити проблем.

Општински одбор смо организовали унутар пет групација којима руководе потпредседници Општинског одбора : Милан Стојшин, Добривоје Арсић, Никола

Сузуковић, Љиљана Кнежевић и Милан Иваншевић. У склопу сваке од ових групација налази се по пет месних одбора, значи све укупно имамо двадесет и пет месних одбора. На овај начин смо организационо покрили комплетну Општинску Бачку Топола. Ускоро ћемо мрежу покривености проширити па ћемо за сваку улицу имати повереника. У оквиру Општинског одбора имамо и Савет за информисање, Савет за правна питања и на крају Савет за привреду и друштвене делатности која у свом саставу има стручне комисије

за све области привреде и живота.

Ми сад представљамо проблем онима који су нас до сада омаловажавали и као странку и као људе.

У припреми за овај разговор споменули сте да сте огорчени понашањем локалних и државних функционера из редова других странака током агресије на СР Југославију.

Јесам, ко не би био ? Српски радикали су били ти који нису бежали ван земље кад се заупцало, нису се сакривали под женске сукње и нису склањали своју децу у земље које су на нас вршиле агресију. Нама је на жалост у протеклом рату један члан из Бачке Тополе погинуо, Нандор Мунћан, неколико је рањено. Многи су били добровољци и као такви су били активно укључени у саставе МУП-а Србије и Војске Југославије. Морам да искажем понос што је и мој син, Милан, познати спортиста, био као припадник МУП-а на Косову и Метохији, онда кад је за то требало храбрости. Мислите да нисам био у стању да потегнем везе и да га ослободим те обавезе. Мислим да бих од стида у земљу пропао. И сад кад све то знамо, зар није неморално да се бусају у груди управо они који су кукавци. Ми смо били ти који су скупљали помоћ и слали је нашим бранитељима, али то нисмо користили да скупљамо политичке поене већ да стварно помогнемо. Морам да похвалим и локалне Албанце, приватнике, који су показали своју лојалност овој држави и јавно су осуђивали нападе терориста на српски живаљ на Косову и Метохији.

Постоје индиције скоро може да се очекује расписивање избора за локалне Скупштине, барем тако тражи опозиција а о томе се позитивно изјаснио и г. Шешел да ли сте Ви спремни за излазак ?

Г. Шешел је рекао у више наврата да је расписивање избора, прво на локалном нивоу а у правилним размацима и на савезном и републичком нивоу, најбољи начин да се смире политичке и социјалне тензије у Држави. Без обзира што учествујемо у Владама Републике

Србије и СР Југославије, значи у власти смо, не плашимо се изласка на изборе, свесни пре свега да је политика радикала у републичкој Влади оставила позитиван одјек у грађанству. Сви су свесни чињенице да та Влада за преко годину дана функционисања није дала ни један негативан пример својствен претходним периодима у којима радикала није било у власти. То народ, сигуран сам, препознаје и награђује својим поверењем. Зато смо ми оптимисти пред будуће изборе.

Захваљујем Вам се на разговору и желим Вам пуно среће у раду у будућем периоду.

Хвала и Вама.

Разговор водио: Предраг В. Шаровић  
Снимак : "ФОТО ШАЊИ" Бачка Топола

## СРПСКИ РАДИКАЛИ У ОДБРАНИ ОТАЏБИНЕ

На редовној седници Окружног одбора Српске радикалне странке за Северно-бачки округ разматране су активности, утврђени су наредни задаци и анализирана актуелна политичка ситуација.

Констатовано је да Српска радикална странка на овом подручју успешно делује, а закључено је да и даље треба наставити рад на omasовљењу и кадровском јачању странке.

Окружни одбор Српске радикалне странке указује јавности на поразну чињеницу практичних резултата двомесечне НАТО окупације Косова и Метохије. НАТО је завео на рушевинама ове јужне српске покрајине царство ужаса, терора и зверстава, у коме страдају Срби, Роми и Горанци и сав други неалбански живаљ. Етнички очишћено Косово и Метохија најбољи је доказ америчкога циља према српском народу у целини.

Окружни одбор Српске радикалне странке подржава реконструкцију Савезне владе и усвојену економску политику која мора бити приоритетни задатак извршне власти, како би се створили услови за јачање савезне државе и економски и социјални опоравак наше отаџбине.

Ови ставови условљавају захтев суботичких српских радикала да носиоци власти у органима локалне самоуправе делују крајње одговорно и озбиљно те да се баве питањима која су у оквирима њихове надлежности. То подразумева окретање комуналним проблемима грађана, а не учествовање у сумњивим пословима у вези са пословним простором као и штетним политичким деловањем. Наиме на дан мађарског националног празника у мултиетничкој, мултикултурној и мултиконфесионалној Суботици у организацији градских власти формирано је Привремено мађарско национално веће које у крајњем исходишту има за циљ угрожавање целовитости и територијалног интегритета државе Србије на њеним северним подручјима. Овим ставом упозоравамо јавност на могућу опасност овог чина.

Лидери СВМ-а и ДСХВ-а у својим политичким платформама најављују сецесију делова наше Отаџбине

## ВРУЋЕ СЕВЕРНОБАЧКО ПОЛИТИЧКО ЛЕТО

Српска радикална странка не прихвата никакву сецесију. Сматра да националне мањине у СРЈ уживају сва грађанска права.

На севернобачком политичком поднебљу од појављивања вишепартијског система појавиле су се и нове политичке платформе, пре свега оних странака са националним мањинским предзнаком (ДЗВМ, односно СВМ и ДСХВ) које су задрале у суверенитет и интегритет СРЈ. У тим платформама тражило се у коначном циљу протекторат над северним делом Републике Србије и мењање граница СРЈ према према својим суседима, пре свега у односу са Републиком Мађарском и Републиком Хрватском. Њихова смелост била је у добром делу "надувана" ветром у леђа који је долазио из суседних, али и из неких страних западних ментора. Управо због тих односа (ментор-ученик послушник) дешавало се да су поједини челници именованих политичких партија више путовали у Будимпешту и Загреб, него ли у Београд, где име је у ствари и место (о тим путевима, посебно Јожефа Касе, небројано пута је писала домаћа штампа)

Од тих захтева, у којима се тражи промена суверенитета СРЈ, поменуте политичке партије нису одустале ни до данашњег дана. Напротив, захтеви су се интензивирали и током кризе на Косову и Метохији и злочиначким иживљавањем најмоћније војне алијансе (НАТО) над становништвом и материјалним добрима СРЈ, да би током летњих месеци доживели своју кулминацију и довели политичко стањесеверно-војвођанског дела Републике Србије готово до усјања. Сигнал је дошао из будимпештанског парламента где је један посланик (Чурка) захтевао промену граница између Републике Мађарске и СРЈ. Готово у исто време вођство СВМ-а, иначе најбројније и најутицајније мађарске партије у Војводини, призива и најављује сецесију места са већинским мађарским живљем (седам општина међу којима су и све три из Севернобачког округа, иако на пример, у Суботици, марарска национална мањина чини испод 40% становништва) као и формирање Мађарског националног савета које је заказано за 20. август ове године, у Суботици (злоупотребљавајући Свечану салу Скупштине општине у којој ни једна друга политичка партија није правила своје скупове).

Став Српске радикалне странке у погледу националних мањина које живе у СРЈ је да националне мањине у СРЈ уживају сва међународна права па и више од тога. Волели би да нам неко од прозваних политичара то оспори путем аргумената. Такође волели би и то да нам прикажу и предоче шта од тога што "угрожене" националне мањине траже овде у СРЈ имају

Срби или Буњевци у њиховим матичним државама. По нашим сазнањима, на пример, у Мађарској, Срби имају седмично полусатну емисију на свом матерњем језику на радију Печују која једва може да се слуша у Сегедину. У Републици Мађарској постоје свега четири основне школе где се настава на српском језику одржава до четвртог разреда и то на свега неколико предмета док се остали предмети предају на мађарском језику. Библиотека и библиотечки фонд са књигама на српском језику су испод сваке критике и прича су сама за себе. О том катастрофалном стању писао је и др. Урошевић, библиотекар у будимпештанској библиотеци.

Националне мањине у СРЈ имају све могућности за образовање и школовање на свом матерњем језику (да не заборавимо да у СРЈ живи 26 националних мањина). Националне мањине у СРЈ имају све могућности за неговање културног идентитета и особености путем националних позоришта, културно уметничких друштава, књига на матерњем језику. Националне мањине у СРЈ имају све могућности за информисање на матерњем језику путем радија, телевизије, новина, часописа и књига. Отуда веома чудно куда води шовинистичка политика поменутих партија и њиховим челника и да ли она уопште жели добро било коме, а првенствено своје народукојег гура у гетоизацију и изолацију сваке врсте, и што је најопасније, у свему томе, у отворени сукоб са својим суграђанима. Није мали број наших суграђана мађарске националне мањине који једва знају српски језик, односно службени језик државе у којој живе, а постоје и читава села где се на прсте могу набројати становници који умеју да говоре српски језик. Колико ће они сами или пак њихова деца моћи да се снађу ван свог места и да ли им је животни простор омеђен, сада на прагу новог миленијума. Примера и питања има много. Таква и друга слична питања морају они који су гурнути у властити гето, пре свега, да поставе својим политичким челницима који их свесно гурају у културолошку изолацију.

У СРЈ има довољно места за све народе и националне мањине па одтуда Српска радикална странка, оштро осуђује такво понашање лидера СВМ-а и ДСХВ-а, али још увек тражи простора за политичку сарадњу и разговоре и са одговорним представницима националних мањинских политичких партија. Наравно да ти разговори морају и могу да буду вођени само за оно што је у оквиру Устава државе у којој живимо.

Потпредседник Владе Савезне Републике Југославије г. Томислав Николић гост у емисији РТВЦ Суботица 26. августа 1999.

## ПОЧЕТАК РЕФОРМИ – ПРИОРИТЕТАН ЗАДАТАК РЕКОНСТРУИСАНЕ САВЕЗНЕ ВЛАДЕ

Економске реформе, социјална политика и учвршћивање државно правног положаја Савезне Републике Југославије.

Током августа месеца 1999. године реконструисана је Савезна влада. У реконструисаној Влади, српски радикали заузели су истакнута места. Приликом гостовања г. Томислава Николића, потпредседника Савезне владе и заменика председника Српске радикалне странке на суботичкој ТВ, било је речи и о неким најављеним реформским потезима нове Владе.

“Савезна и републичка Влада раде спрегнуто и имају задатак да спроведу све оне реформе које је овог часа могуће спровести и у Србији и у СРЈ. И ми смо и наступили као нова Влада која је одређени број реформских закона у Савезној скупштини понудила посланицима. Закони су усвојени и остало је на Савезној влади да уредбама регулише спровођење тих закона. Основна мука која је мучила и Савезну и Републичку владу била је како обезбедити више нафтних деривата, посебно сада када се примиче грејна сезона и када је практично ниском ценом бензина био заустављен увоз, то мора да се призна. Како то обезбедити, како подићи цену, а не покренути инфлаторну спиралу? Истовремено морали смо да разрадим закон о увозу половних аутомобила који је дозвољен грађанима, (аутомобила старости до четири године), тако да смо сагледавајући све приходе који улазе у буџет, који још могу да се очекују до краја године, донели одлуку која је можда мало тешка, можда ће нас лишити још неких прихода из буџета али ће представљати олакшање грађанима. Ми смо се, наиме, одрекли царине на увоз нафтних деривата. Влада Републике Србије повећала је цену бензина на десет и по динара зато што наше рафинерије не раде и зато што је очигледно да по цени која је до тада важила не може да се нађе на тржишту, изузев за привилеговане купце, и онда се дешавало да неко обезбеди јефтину деривате и да их препродаје. Цена је била и до 18 и 20 динара, како где и како у ком граду, а произвођачи су за своје робе, за инпут дизел и за нафтне деривате већ обрачунавали ту повећану цену бензина. Бензина није било за грађане, није га било по цени која је само фигурирала у јавности и било је јасно да мора да се мења. Увозници нису били заинтересовани да увозе. Држава од тога није имала никаквих прихода. Ми смо се данас лишили царине (остало је педесет пара по литру за буџет) и пошто ће бити увоза то ће опет бити неки приход у буџету и та мера веома наликује оној мери којој смо се договорили око увоза цигарета и алкохолних пића. Ми смо смањили оптерећења, али рачунамо да ће сад све ићи легално, поштрићемо драстично контроле и кажњавања, тако да ће приходи у буџету бити већи него док су те таксе, царине,



стопе и акцизе биле изузетно високе па су сви избегавали да их плаћају.

Акцизне маркице за дуван већ су одштампане и већ увозници и произвођачи дувана почињу да их купују. Чак и предузећа дувана из Црне Горе експериментално купују те маркице зато што знају да њихове цигарете неће моћи да се појаве на тржишту у Србији, а Србија је тржиште за Црну Гору. Очекујем да тек после куповине тих маркица (оне се налепе на производ) појаве производи у Србији, и то ће представљати један велики приход који до сада није постојао у нашем буџету. Постоје подаци о томе да је потрошња цигарета у СРЈ далеко изнад 100.000 тона годишње, а званични податак говори да је само на 110 тона плаћена царина. Само Македонија има званични податак да је више од 80.000 тона цигарета извезла у СРЈ. Код нас прихода, прво, нема забележено од тог увоза. Друго, нема никаквог прихода од тога. Очигледно, да је све ишло илегалним шверцским каналима.

Донели смо одлуку да стимулишемо царину, инспекцију, полицију. Сваки државни орган који буде запленио робу која није уредно прошла нашу границу, и која нема акцизне маркице, робу на коју није плаћена царина, имаће од тога део прихода. Најпре орган, а онда и појединац који открије (то је одлука од пре неки дан, данас је само још мало разрађена). Оставили смо наиме органима да сами својим актима утврде колики ће износ ићи људима који открију. До сада су многи људи запослени у државном апарату, очигледно је, кршили закон. Није се ништа појављивало у буџету, није било званичног увоза, највероватније да су људи били потплаћени и поткупљени. Ми ћемо завести страшне контроле, увести награђивање за људе (много је лепше, и за царинике и за инспекторе, и за полицију) да остваре приход који је у складу са законом мимо њихове плате и ако примају плате да тај посао обављају. Желимо и даље да их наградим и да буду мирне чисте вести и да их нико не прогања,

да знају да све што су донели кући да је све зарађено на законит начин.

Савезна влада неће стати, као што неће стати ни Републичка влада. Хоћемо да ослободимо и превише је било административања, било је превише папира, било је контингента, ви знате да су контингенти били највеће зло које је одлучивало о томе шта ће се увозити и шта ће се извозити. Људи су потплаћивали по министарствима све редом. Савезни премијер је образлажући нову економску политику у савезној скупштини, на последњој седници, рекао да сада морају да у року од једног дана да добије сваки папир који увозник или извозник тражи у Савезној влади, да посао мора да се заврши у току дана, или је одговоран председник владе да га заврши. Заиста смо свесни тога да је апарат био превише бирократизован, да је имало неке своје путеве на које није утицао ни министри ни потпредседници ни председник владе. То све желимо да променимо. Ситуација у земљи је изузетно тешка и мислим да би прво људи које народ плаћа требало да почну да раде. У те људе убрајам и политичаре. У те људе убрајам и себе. Лепо је кад нека политичка странка победи на изборима и кад заслужи да влада, али то је све јако кратко уколико се на власти не покаже како треба.

Ми имамо помова иза себе и ко зна шта нас још све чека унапред. Грађани нам све теже живе и то је очигледно јасно. Земља је у потпуној економској блокади. Ту се најлошије према нама понашају наши непосредни суседи које никада ничим нисмо угрозили које никада нисмо ни увредили. Није им било довољно то што учествовали у нападу на СРЈ, отворили своју територију сву своју логистику за оне који су нас бесомучно уништавали него и ево сада, у време када знају колико нам је потребно да имамо све оно што желимо да платимо спречавају да нас стижу и опрема за обнављање разорених постројења и нафта која нам је неопходна они инсистирају на тома да се Дунав отвори да постане плован да би они могли да плове Дунавом да остварују приход од превоза робе, од транспорта који нама не дозвољавају.

Спремни смо да овако настави-мо и ово неће бити нека ад хок акција ово није нешто што ће трајати немамо никакве изборе у виду да би било ко могао да нам каже - Ви то сад радите само пред изборе. Очигледно да опстанак ове државе зависи и од тога како ће се понашати и власт и опозиција. Понудили смо да сви који имамо посланике будемо на власти, неки су то одбили, е па ми који нисмо одбили дужни смо да радимо.

(извод из ТВ емисије)

## КОМУНАЛНЕ СЛИКЕ И (НЕ)ПРИЛИКЕ

## КАД ВОДА ДОЂЕ - ДО ГРЛА !

Тешко је наћи град као што је Суботица у којем комуналне службе функционишу на задовољавајући начин чак и када се много тога наочиглед распада, док се локална власт бави "високом" политиком.

Да ли Суботичани заслужују бољег домаћина града ?

Све је добро у најбољем од свих могућих светова, како је то констатовао један од водећих мислалаца француске материјалистичке школе XVIII века по имену Волтер – јер за друге светове осим овог не знамо, па је према томе извесно да живимо у најбољем који познајемо. Преведено на суботичке комуналне слике и (не)прилике, задовољни смо отприлике као Волтеров јунак Кандид јер није горе него што јесте, а могло би бити само када би "градски оци" престали да брижно и пажљиво негују, оплевљују и заливају цвет панонске равнице који се зове Суботица.

Да ли је заиста тако ?

Када огледалце које нам свакодневно говори како смо најлепши на свету повремено напрсне, (кише изазову поплаве и рушење кућа, ђубре нас затрпа услед летњих врућина, семафори монотонно "жмиркају" жутим оком или неокрпљени путеви чекају нову зиму), онда су ту оправдања којима просечан суботичанин **МОРА** веровати – јер друге светове не зна осим овог! – дакле, да је све то тако како јесте, али... То "али" које иначе, по оној народној "девојци срећу квари", у овом случају је спасоносно за локалну самоуправу, управо као алиби у стилу: Ми смо све учинили што је у нашој моћи, али... и онда се набрајају и рат и санкције, и тешко материјално стање, и привреда која никако да стане на ноге, а никако не прескаче и "неправедан однос Републике према локалним властима", поготово што је сада после рата општински буџет "скресала" и тако нам оставила још мање новца него иначе за наше потребе. Истовремено, вођењем некакве "социјалне" политике, накнада за коришћење је обезвређена, па саобраћајнице не могу да се окрпе и доведу у какво-такво исправно стање.

Грађани, којима редовно стиже заједнички рачун за изношење смећа, воду, градску ренту и заштиту животне средине (?) – а ускоро ће на њему бити и цена услуга "Димњичара" – по принципу повратне реакције или назовимо то реципроцитета, са све мање одушевљења плаћају а све чешије постављају питање – шта за тај новац добијају? Један део Суботичана поготово је киван на оно што се некада називало "ваздушарином", сада се у жаргону крсти "градском рентом", а заправо је званично допринос за коришћење градског грађевинског земљишта. Има и таквих који су пронашли "рупу у закону" па "Водоводу" и "Чистоћи" директно уплаћују на рачун фирме онолико колико дугују за њихове услуге, само да би избегли плаћање ренте. Једноставно, не верују, или су необавештени, да им се тај новац (од ренте), у било ком облику враћа, јер иако плаћају и даље газе кроз блато, немају канализацију, у улици влада мрак, и тако даље и томе слично. Тешко је народ убедити да та "градска рента" треба да буде најважнији и готово једини извор прихода једног града за



Да ли нас и ове зиме очекују овакве улице? Ужи центар града без канализације и водовода.

одржавање већ изграђених комуналних објеката и инвестирање (бар једним делом) у нове.

И ту се круг затворио, или да се послужимо нешто сликовитијим описом – вода нам се попела до грла – што се и готово буквално догодило у јулу када су удариле кише каквих заиста није давно било, а сва наша релативизирана слика стварности оличена у узречици "биће већ некако", постала замућена због преплављених улица, подрума и кућа, изливених септичких јама и загађених бунара. Онима чији су зидови попустили под налетом набујалих подземних вода, остало је углавном да се сами сналазе и чекају неизвесну јесен и зиму. Јер, формиран је штаб за "превазилажење постојећег стања" (пошто некадашњи општински штаб за елементарне непогоде не егзистира више), а тај штаб је донео соломошки закључак да је Суботица некада имала добру мрежу улличних канала, који су међувремену запуштени, зарушени или затрпани (а сада би нам јако добро дошли), и да би их требало поново оспособити – за случај да се сличне кише поново сроче пре него што истекне следећих двадесет година! Ко ће да прокопа јаркове – то је већ мало неодређенија и шкакљивија тематика, али се као "танка црвена нит" провлачи опаска да су "много грађани" у међувремену самоиницијативно затрпали канале, да се прописе и одлуке (није много утешно за оне Суботичане, а има их, како се процењује, чак око **ШЕСТ СТОТИНА**, које су поплаве учиниле бескућницима или то ускоро могу постати), да се убудуће знају: под

а.) обавезе власника грађевинског земљишта (и кућа, дакле) у погледу одвођења атмосферских вода, и

б.) градитеља путева, јер су у досадашњој блиској прошлости непоштовањем основних захтева своје струке асфалте подизали тако да су пресећали водотокове и истовремено недопустивим издицањем путева усмерили воду да се слива под куће...

Где су све то време били и шта су радили стручњаци и челници локалне самоуп-

праве? Тачно пре годину дана, 28. августа 1998. године, "Суботичке новине" пренеле су изјаву градоначелника Јожефа Касе да је, цитирамо, "најнормалније да се као председник странке коју представљам борим првенствено за интересе Мађара". Изјава је, додуше, "тенденциозно" истргнута из контекста приче како је наречени председник општине Суботице био у Београду "да тражи повлачење наше деце са Косова", али и тако извађена болно иритира онај тобож "мултиетнички"

и "грађански" живац Суботице: зар градоначелнику није првенствени задатак да брине да град усред летњих врућина не дахне усред гомиле смећа које по две недеље не односи (зар је тако тешко "Чистоћу" снабдети горивом да тај посао може да обавља једном недељно?), да семафори раде, да у свакој улици бар једна или две сијалице светле, а да се о кишима и поплавама не почне размишљати тек када вода дође до грла?

Ту смо сви једнако погођени, без обзира на национални састав, и није нам свеједно какав је град у којем живимо. Суботичани заслужују да знају како се троши сваки комунални динар, и општински челници су дужни да о томе јавно поднесу рачун. Једино градска власт која буде функционисала на такав начин имаће поверење свих грађана, па и разумевање за временске кризе и беспарице...

## ИЗАШЛО ИЗ ОКВИРА

## ТЕЛЕВИЗИЈА КАО ВОДОВОД

Један од оних наших суграђана који су се овог лета због губитка крова над главом обратили надлежној општинској служби са питањем шта да раде и може ли неко да им помогне, добио је лаконски одговор – да се обрати суботичкој телевизији !?

До сада је важила узречица – можеш се жалити градском водоводу, ако се радило о нечему што се никако није могло истерати на чистац. Да ли сада уместо водовода као синоним за узалудност неких покушаја треба да постане – телевизија? Или је једноставно неко киван зато што телевизијска слика квари представу о "брижно негованом" и "уређеном" граду?

## АКТИВНОСТИ ОКРУЖНОГ ОДБОРА СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ СЕВЕРНО БАЧКОГ РЕГИОНА

### САОПШТЕЊА ЗА ЈАВНОСТ

Српска Радикална Странка инсистира да се убрза поступак отварања међустраничног дијалога између свих релевантних политичких партија у сврху реконструкције извршне власти. Овакав став не искључује ни залагање за изборе на свим нивоима. Како је политичка и економска ситуација веома забрињавајућа СРС ће, као патриотска странка, у својим могућностима тражити политичке путеве за превазилажење кризе и излазак из социјалне беде.

Српска Радикална Странка се не залаже за улицу и позивање на обрачун са својим политичким неистомисљеницима, а које су донедавно постале улични „догађај“ по градовима Србије, па и Суботице. Сваки говорник на тим скуповима јасно је рекао да им није стало до државе у којој живе и да се њиховим неистомисљеницима ништа лепо у будућности (односно када они дођу на власт) неће догодити. Осуђујемо њихове скупове тим пре што смо уверени да су иницирани (па и финансирани) из иностранства од стране оних који су до јуче своју демократију ширили преко борбених авиона и смртоносних бомби које су падале по нашим главама.

У исто време СРС позива све грађане којима није нестало патриотизма према нашој отаџбини да збијемо редове и да се одлучно супротставимо рушитељима наше државе у којој има довољно места за свакога. Стварајмо државу по нашој мери а не по диктату белосветских тирана и њихових домаћих плаћеника.

### КУДА НАС ВОДЕ ОПШТИНСКИ ЧЕЛНИЦИ ?

Српска Радикална Странка констатује да је озбиљно нарушена културна клима Суботице. Јер, док се са једне стране траже и измишљају различита оправдања и ускраћују новчана средства за програмске активности у сфери културе, у исто време се, с друге стране, показује да новца има и да се тај заједнички новац свих грађана Суботице, дели и троши и шаком и капом.

При томе се више не увија и не маскира, него јавно и бескрупулозно фаворизује само и искључиво мађарско културно стваралаштво, по укусу челника Савеза војвођанских Мађара, чији је ниво те националне културе оличен у изјави функционера кме је дато да води ову врло сензибилну активност (недељник „Дани“ бр. 29 од 21. 7. 1999. год.) по начелу афирмисања јефтине културе, у чијим ће садржајима бити програми углавном на мађарском језику.

А да којим случајем општински челници не би били далеко од својих канцеларија, програми ће се приређивати у скученом простору Атријума Градске куће.

Дакле, програми СВМ-а ће се одржавати у „њиховом“ дворцишту, а како рече задужени функционер, биће јефтине.

Циљ је, дакле, затворити се и јефтино конзумирати културу.

На крају крајева шта и очекивати од оних који не виде даље од сопственог носа и који у јавним иступима стимулишу само оне ствараоце у чијим се делима

препознају елементи локалне и једнонационалне културе.

Због тога, господо Зеленовићу и Петровићу, не очекујте да ће Вас схватити (јер то не желе нити показују вољу за то) и на Ваше запањено питање, постоји ли на свету град који не подржава фестивале (и то међународне филмске, међународне фестивале дечијих позоришта, летње позоришне вечери и тд.), добили сте јединствен одговор на целом свету : Да, постоји и тај је град Суботица !

Због свега реченог, СРС ће се свим силама борити за излазак из културне гетоизације Суботице и њених грађана и против оних који ту гетоизацију желе и намећу.

### О ГРАДОНАЧЕЛНИКОВОМ СТРАХУ ОД РАТА ИЛИ ...

Ових дана смо били сведоци још једног јавног иступа градоначелника Суботице, г. Јожефа Касе, онога објављеног у „Суботичким новинама“ од 30. 07. 1999. год. који нам је својим „најновијим“ ставовима и гледиштима још једном и поново показао како је, у ствари још од свог првог именовања за градоначелника, био и остао градоначелник само једног дела Суботичана, а највише је био градоначелник сам себи и за себе.

Г. Каса је, судећи по тексту новинара З. Ромића, забринут због многих ствари које се, по њему, догађају само овом граду и само једном делу становника Суботице, оном из категорије тзв. староседелаца.

Било би то заиста ружно, када би заиста било тако како г. Каса тврди да јесте.

Овако, ружно је само стога што г. Каса по ко зна који пут, проговара језиком мржње, поново износећи неаргументоване опсервације и клевете, настављајући упорно да дели људе, по националним шавовима.

Г. Каса Суботицу и Војводину осећа као колонију у односу на Београд. (Овде морамо да се упитамо, да ли би га једнако сметао колонијални положај Суботице или Војводине у односу на неку другу метрополу, рецимо Будимпешту ?)

Према саопштењу Председништва СВМ, коме је г. Каса на челу, државна власт већ деценијама проводи насилну колонизацију, која је у супротности са међународним (правним) нормама, што доводи до промене етничке структуре Војводине, те задира у интересе овдашњих Мађара, за чију срећу и благостање је толико озбиљно забринут г. Каса.

Градоначелник себе сасвим сигурно сврстава у староседеоце, али је мудро ћутао више година, па је тек са ступањем на сцену политичког система вишестраначке демократије, скупио храброст да проговори, али без жеље да „од шуме види дрво“.

Јер, за њега, само је државна власт у Београду крива што је од почетка југословенске кризе и рата који је уследио 1991. године око 4 милиона људи са простора бивше СФРЈ променило своја пребивалишта (податак који је 1996. год. објавила ОУН). Притом, градоначелника и његову странку никада није сметало (јер га никада нису осудили) протеривање стотина и сто-

тина хиљада људи са простора бивших југословенских република, пре свега и највише из Хрватске и БиХ. Кажемо да СВМ и њеног председника то није засметало ни забрињило, све док се један део избегличког корпуса, неминовно, није прелио и у Војводину.

Тачно је међутим да је колонијација Војводине вишедеценијска, да не кажемо и вишевековна.

Када би г. Каса то хтео да види чињенице, знао би да је насељавање оних који њега и његову странку сметају, у ове крајеве започето још у време постојања Отоманске империје, под Чарнојевићима, а довршено у време Хитлеровског Трећег немачког рајха и његовог следбеника, кумровачког сатрала Јосипа Броза, који се толико плашио Ј. В. Стаљина и његове Црвене армије, да је одбрану, и тада и сада северне границе, поверио – Србима, исто као што су и толики други пре њега своју, раније, истина јужну границу, поверавали такође Србима (у локалне Мађаре изгледа нико и никада није имао довољно поверења). А да би се потпуно обезбедио, Броз је чак, на њему својствен начин, издејствовао и Закон о забрани повратка Срба, протераних за време нацистичке окупације са Космета.

Г. Каса је озбиљно забринут, јер према најновијим збивањима на југозападу Србије – Космету, Војводини „прети“ долазак још Срба.

Чули смо од СВМ-а (и г. Касе) да режим у Београду поново фаворизује избегла и прогнана лица и запошљава их у државне установе дајући им предност у односу на староседеоце. Ово је заиста груба и тенденциозна неистина.

Јер г. Каса би требало да зна да у државним службама не могу да раде лица која немају држављанство – а највећи део избеглих и прогнаних је и данас без држављанства ове земље и налази се у својеврсном статусном вакууму.

Г. Касу никада и нигде нисмо чули да се озбиљно забринуо због судбина тих или других протераних и избеглих лица. Штавише, њега није засметао и никада није осудио аутора графита „избеглице марш одавде“ који је пре неколико година освануо на зиду једне пословне зграде у центру града.

Некакву бледу и еуфемистичку осуду рата и политичко-економског насиља којем је већ пуну деценију подвргнута Југославија, г. Каса је први пут изрекао тек када су, овог пролећа, прве бомбе пале и на околицу Суботице.

Па ипак, има г. Каса и своје вредности : на првом месту он је својеврстан барометар скорих збивања на домаћој политичкој сцени, пошто на основу његових актуелних иступа ваљда са стопроцентном сигурношћу можемо, сада може да се закључи – нови избори су врло, врло близу !

Јер, има томе већ готово десет година, како г. Каса ревно уочи почетка какве предизборне кампање заузима „оштар критички став“ и „отвара ватру“ против „режима из Београда“ из оружја сопственог политичког арсенала састављеног од клевета и лажи, који може да се назове само – арсеналом мржње и антијугословенства.

Као грађани овог града, волели би смо када би СВМ и њен челник г. Каса једну своју предизборну кампању почео неким од економских и социјалних питања. На пример онима у вези са газдовањем градском имовином у протеклом периоду и бар једним осмишљеним планом градске Владе усмереним на будућност.

Будућност у којој ће бити мање мржње коју сеју градоначелник и његова странка који су перманентној прошњи и помоћи из Европе која нам је помагала тако да можемо само пожелети да нас што пре престану помагати и штитити.

А када избори прођу, г. Каса и његова странка ће тада смањити своју политичку производњу страха и мржње – који су, како је то показало време иза нас, били најпогодније тло за настанак грађанске нетолеранције, неповерења, агресивности и међуљудске нетрпеливости.

Уколико г. Каса буде поново изабран за градоначелника (а можемо да сумњамо да ће тако и бити, уколико добије гласове застрашених – "угрожених" мађарске, хрватске и других "мађинских" етничких група), г. Каса ће се смирити и вратити једином послу који њега једино и стварно интересује : стицању личних материјалних добара – у првом реду некретнина, које он, како то показује његова досадашња пракса, највише цени.

Мораћемо тада г. Касу да истрпимо барем још један мандат, уколико се колективно не освестимо и на будућим изборима скупили храброст у себи да изаберемо неке друге међу нама.

Да изаберемо оне који не мрзе "туђе", у име љубави према "свом", а не призивају рат, у има мира.

Желели бисмо да верујемо да смо толико храбри и јаки.

## КОСОВО И МЕТОХИЈА У ПРИЗМИ ЛОКАЛНЕ ПОЛИТИКЕ

Ових дана сведоци смо низа јавних иступа председника Скупштине Општине Суботица г. Јожефа Касе, који по ко зна који пут потврђује да је г. Каса био и остао председник само једном делу Суботичана, а понављено председава себи и својој партији.

У једном од саопштења г. Касе и његове партије доминира језик мржње, клевета, дељења људи на дођоше и нађоше, на Србе и Мађаре, на овдашње и Косоваре. Буни се г. Каса против доласка несретних и прогнаних Срба, јер како тврди они су ти који ремете етничку равнотежу Суботице и околине. Изрекао је то само неколико дана након покоља Срба у Старом Грацком, и по који пут наругао се Српској невољи, исто као што је то чинио за време "Олује", после потписивања Ердутског Споразума и тако даље. Притом је превидео и суштинске историјске чињенице о колонизацији ових простора, међу које спада и организовани долазак Мађара на ове просторе из Баната те долазак Мађара из Мађарске 1956 год.

Непрекидно изражавајући страх од грађанског рата г. Каса наставља да води перфидну политичку игру с циљем да заиста и завади како би и даље владао, јер то подразумева даље његово газдовање градском имовином, мешетарењем некретнинама, додељивања станова његовим кадровима и наравно стицање личних добара за себе.



Уверени смо да ће већина Суботичана умети да прочита зле намере "спасиоца града", те да ће колективно освешћење омогућити да изаберемо оне који не мрзе туђе у име љубави према свом, оне који неће призивати немире у име мира.

## ШТА СЕ СВЕ КУВА У СУБОТИЧКОМ ПОЛИТИЧКОМ КОТЛИЋУ ?

Лидери мађарске националне мањине у СРЈ (Јожеф Каса – СВМ, Шандор Пал – ДЗВМ и Јожеф Берез – ГПВМ), протеклих месеци чинили су ама баш све да међунационалне односе који су донедавно у северној српској покрајини били заиста стабилни, поремете и доведу до усијања.

Клупко злих намера почело је да одмотава још док су над нашим главама летели бомбардери НАТО зликоваца сејући смрт и уништавајући материјална добра која су деценијама стварана гурајући нашу отаџбину у авлију беде и сиромаштва. Тада је један од чланова унутрашње Билдербершке комисије (Иштван Чурка, челник десничарске партије "Живот и правда" у Републици Мађарској) у свом обраћању медијима, затражио да се "Мађарској припоји део Војводине" и то у линији: Сомбор, Србобран, Врбас, Нови Бечеј и Кикинда.

Поменути лидери са почетка текста тиме су добили ветар у леђа за своје наступе, које су имали прилике да елаборирају и префектуирају у врло честим посетама Будимпешти (постоји податак да је само Јожеф Каса током једне године одлазио у Будимпешту преко две стотине пута). Спремно и здушно су наступили на митингу Савеза за промене у Суботици где су пољували, осим актуелне власти и све друге политичке снаге које нису са њима или боље речено оне које нису на платном списку Новог светског поретка. Завршна тачка била је плување по држави у којој живе и која је пружила уточиште њиховим сународницима (више од 50.000) када су побегли током педесетих година из матичне земље.

Убрзо затим, а и корак даље у односу на раније деловање, било је формирање Привременог националног савета Мађара у Суботици. Ово ванинституционално тело понудиће републичким и савезним органима "Споразум о политичким и правним оквирима аутономије Војводине и аутономије националних заједница у Војводини" у којем за Војводину заговарају Устав, дводомну скупштину у којој се вољом једне

националне мањине свака одлука може закочити, Уставни суд, Врховни суд, Врховно јавно тужилаштво, национално школство, културне институције итд. док из буџета Покрајине за себе траже 17 одсто средстава.

Да би се челници поменутих партија и њихови трабанти привикавали на призивано стање, неколико година уназад увели су старе аустроугарске празнике међу којима је и дан општине (Први септембар), када је

повељом аустријске царице Суботица проглашена слободним краљев-вским градом са новим именом Маријатере-зијаполис. Датум сам по себи не представља ништа чудно да се свесно не иде у његову манипулацију и "док се власи не досете продаје се рог за свећу". Фалсификујући историју и чињенично стање, њихови челници истичу некаку толеранцију и складни живот у прошлости када је војвођанском равнином владала црно-жута монархија а да су тај однос пореметили они који су у Суботицу својом невољом стигли у задњих десетак година. Па чак се иде дотле да су ови невољници криви и за мењање етничке слике града и да их треба послати онамо одакле су дошли. Себи су узели за право да чак одређују и деле становнике града на староседеоце и дођоше. На оне који су по њиховој мери и оне који то нису.

А како је то заиста у прошлости било и ко је коме ускраћивао право (о толеранцији која, на првом месту, недостаје челницима локалне самоуправе, није било ни говора) цитираћемо делове 13. и цео 18-ти члан из поменутих повеље: "...*Одсада пак само римокатолици могу добити право грађанства*" (члан 13.) ; "*да ове властелице, права и привилегије према законском члану 29. сабора из године 1741. не служе и не помажу друге него наше стварне поданике и садашње и будуће становнике напред поменутог нашег града (који убудуће, као што је већ речено, треба да буду само римокатолици).*" (члан 18.) Није тешко претпоставити да су управо ови чланови нагнали једну трећину православног становништва града, дакле Срба, која је претходно распродала своју имовину, да напусти Суботицу и тиме створи предуслов за насељавање оних чији потомци данас говоре такође о новом протеривању.

СРС осуђује свако мешетарење и страном уплитање у решавању унутрашњих проблема наше земље. За СРС неприхватљиви су потези челника СВМ-а, ДЗВМ-а и ГПВМ-а на стварању некаких паралелних институција власти који иду ка дестабилизацији региона и опасно гурају своје сународнике у непријатељство према својим суграђанима.

СРС ће и даље одлучно стајати на бранику своје отаџбине.

**СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА  
СЕВЕРНОБАЧКИ ОКРУЖНИ ОДБОР**

## ЗНАЧАЈ И СПЕЦИФИЧНОСТИ ПРЕДШКОЛСКОГ ВАСПИТАЊА И ОБРАЗОВАЊА - 1. део

Најшири појам је систем васпитања, и он је најразуђенији, и најотворенији, ужи појам је систем образовања (у коме су заступљене институције које првенствено образују), а још ужи појам је систем школства (у коме су дечији вртићи, основне, средње, више и високе школе, и школе за одрасле).

Довољно је да пођемо од реченице: "Не говори шта си учио већ шта си научио" па да свима буде јасно да је дошло време промене односно реформе "школе" и "школског система".

Највећи број оних који се баве са школом и школским успехом (неуспехом) сматрају да је главни фактор неуспеха преоптерећивање програма. Углавном додају се нови предмети или програми, а стари се не смењују.

Залажемо се да друштво (држава) улаже већа финансијска средства у све нивое образовања.

Пратећи историјски развој школе можемо запазити да на облик јављања и трансформисање школе утичу бројни фактори:

- друштвено уређење,
- систем научно техничког развоја,
- економска развијеност,
- ниво културног развоја,
- традиција као и
- развијеност науке, а пре свега педагогије.

Пошто су школски системи данас стално у процесу континуиране промене, порастао је значај њиховог проучавања. Залажемо се да се направи "снимак стања", и савремена анализа која треба да обухвати следеће проблеме:

- научне и идејно политичке основе, друштвено економске, културно уметничке и друге детерминанте система,
- принципи на којима се изграђује одређени систем васпитања (школства),
- институције које обухвата,
- мрежа институција и облика (предшколска и школска мрежа),
- структура система по вертикали,
- међусобна повезаност система по хоризонталу,
- границе система и унутрашње и спољашње везе,
- однос система васпитања (школства) према држави, политици, националном питању, привреди, науци, култури, становништву, локалној средини, родитељима, запошљавању, изворима финансирања и др.

Свака друштвена средина у складу са својим интересима, потребама и могућностима треба да организује различите облике васпитног рада са предшколском децом. Друштвено усмерен и организован рад са предшколском децом је обавеза локалне средине, нарочито годину дана пре поласка у школу.

Залажемо се да се васпитање и образовање предшколске деце остварује систематичније у установама за предшколско и осно-

вно васпитање и образовање, а делимично и у неким другим облицима:

- дечији вртићи (у чијем саставу су обично и дечије јасле, тј. групе деце до три године),
- васпитне групе предшколске деце при основним школама (за децу старијег предшколског узраста),
- други организовани облици васпитно-образовног рада са предшколском децом,
- радне организације у области здравства и социјалне заштите (домови за децу без родитеља, дечији диспанзери, клинике за мајку и дете, патронажна служба, саветовалишта и слично),
- делатност месних заједница на плану бриге о деци предшколског узраста (заједничке акције и "Сунчана јесен живота" и слично),
- делатност и брига предузећа и установа о предшколској деци радника (дочек "Божји Бате" и "Деда Мраза" и слично),
- игралишта у насељу, зелене површине, спортски објекти, рекреативни објекти и простори за игру деце (паркови, шеталишта, градски зелени појас),
- делатност организације у области културе, спорта и јавног информисања.

Задачи дечијих вртића и васпитних група (које је потребно сместити при основним школама у што већем броју) произилазе из општег циља развоја свестране личности.

Поред очувања здравља и физичког развоја деце, треба развити њихове интелектуалне и друге способности, стварати основу за морални развој, неговати љубав према вредностима нашег друштва, и формирати радне навике и навике културног понашања.

Поред ових задатака, потребно је децу навикавати на колективан живот и рад, припремати их за полазак у школу, помоћи деци из неповољних културних и економских средина (породица), помоћи деци која су лакше ометена у развоју, као и помоћи родитељима у њиховим васпитном раду са децом.

Да би се сви ови задаци и остварили потребно је отворати "Дечије клубове" при библиотекама, "Дечије радионице" и забавишта при основним школама са богатим и разноврсним програмом (у зависности од потреба и могућности родитеља).

Окосницу и срж програма чине следеће програмске области (које најчешће нису строго подељене):

- формирање почетних математичких појмова,
- развој говора,
- музичко васпитање,
- ликовно васпитање,
- упознавање околине и
- физичко и здравствено васпитање деце.

Деца су дечијим вртићима подељена

најчешће у три узрастне групе:

- млађа – средња (3 – 4 године),
- старија – најстарија (5 – 6 година),
- најстарија – забавишта (6 година).

У новије време све више је "мешовитих група" у којима бораве деца различитог узраста (од 3 – 6 година), са великим бројем деце што неповољно утиче на квалитет васпитног рада и укупан развоје деце обухваћене предшколским васпитањем. Основне активности путем којих се остварују програми су:

- усмерени активности и
- слободне самосталне активности (колективне, групне и индивидуалне).

Разлика је у обавезности деце и све већој улози васпитача.

Основа свих активности чини: игра, рад и учење.

Потребно је уносити нове садржаје, оне који су деци интересантнији. Децу треба више водити на разна културна места и у друге градове и вртиће широм Србије, јер деца уче само што доживљавају.

**Вера Аџић**

### ИЗ РАДА МЕСНИХ ОДБОРА

Седница Месних одбора СРС група Палић, којом је председавао г. Ђорђе Малбаши, потпредседник Општинског одбора, одржана је 5. августа 1999. године. На седници је разматрана актуелна политичка ситуација у земљи. Посебно је анализирано политичко стање на терену Групацке. Подељена су појединачна задужења и заузети ставови СРС у односу на друге политичке чиниоце у окружењу.

На седници Општинског одбора Српске радикалне странке Суботица, која је одржана 9. августа којом је председавао г. Вујић пренети су ставови Извршног одбора СРС поводом актуелне политичке ситуације у земљи и окружењу. Наглашена је могућност расписивања ванредних локалних избора у скороје време. Закључено је да је Странака на овом терену организационо и кадровски ојачана и у потпуности спремна да изађе пред бираче, припреме су току са циљем остваривања што бољих резултата.

У Новом Жеднику, дана 17. августа 1999., одржана је седница месних одбора Групацке Нови Жедник. Тема седнице била је разматрање актуелне политичке ситуације у земљи и стање у страници, те организациона питања из домена деловања и активности 8 месних одбора ове групацке. Такође, извршена је детаљна анализа постигнутих резултата у месном одбору Бачко Душаново. За председника Месног одбора изабран је г. Мирко Пајић, а изабрано је и комплетно руководство Месног одбора.

Оснивач и издавач: др Војислав Шешел \* Главни и одговорни уредник: Сениша Аксентијевић

\* Број уредила редакција за Севернобачки округ \* Редакција прима пошту на адресу Трг Лазара Нешића 1/Х, соба 124 тел. 551-928

\* Новине "Велика Србија" уписане су у Регистар јавног информисања Министарства за информације по бројем 1104. од 5 јуна 1991. године

Штампа : ГРАФОПАН Суботица

Тираж 2500 примерака